Ч. 226 (10.903).

Львів, середа 13. жовтня 1926.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 15 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Справа бюджету на рік 1927-28.

Варшава, 11. жовтня 1926.

Сьогодня передполуднем прем. Пілсудський відбув конференцію з віцепреміером Бартлем. В само полудне зачалося засідання Ради міністрів. На порядку нарад була справа устійнення бюджетової провізорії на рік 1927—1928. Крім цього на денному порядку було ще кілька справ, неполаднаних на попередньому засіданні.

Зачувати, що уряд, крім внесення бюджету на р. 1927—28, зажадає ще від сойму признання йому кредитів у сумі около 40 міліонів. Цих надзвичайних кредитів уряд домагатиметься з приводу відомих счеркнень, ухвалених в сенаті і затверджених у соймі.

Коли скличуть сойм.

З розмов, що велися між марш. Ратаєм і віцепрем. Бартлем, виходить, що сойм має бути скликаний 28. ц. м. на т. зв. бюджетову сесію. Цей речинець ще не устійнений і дуже можливо, що його пересунуть на кілька днів скорше або пізнише.

Воєводи — на послуханні.

Сьогодня приїхав до Варшави познанський воєвода Бнінський, станиславівський Де Льож і виленський Рачкевич. Приїхали очевидно у службових справах. Характеристична річ, що урядові кола приняли Бнінського дуже добре, хоч ще не дуже давно мін. внутр. справ Млодзяновський заявив був Бнінському, що мусить перенести його в стан спочинку.

Personalia.

Мін. Квятковський виїхав до Познаня на отворення основаної там торговельної школи. Одночасно він візьме участь у святі 75-ліття познанської Торговельної Палати. — В найблизшому часі надіються уступлення директора Банку Господарства Краєвого Стечковського, що переходить на емеритуру.

Більшовицько-польський ґарант. пакт?

Варшава, 11. жовтня 1926.

В колах близьких до польського мін-ства закорд. справ кажуть, що тепер дуже важним змаганням польського уряду є осягнути порозуміння з урядом СРСР. Проєкт порозуміння має висловитися підписанням пакту про неаґресію з урядом СРСР. У звязи з цим ідуть розмови польського уряду з балтійськими державами.

В ноті до уряду СРСР. польський уряд покликується на 3 уст. ризького договору, який говорить про державні границі. В звязи з польською нотою до СРСР. приїхав до Варшави польський посол у Москві Кентшинський. Ноту вишлють щойно після повороту з Москви до Варшави референта для російських справ у міністерстві закорд. справ Вшелякого. Вшеляки виїхав до Москви, щоб обговорити цю справу з СРСР. за посередництвом совітського посольства.

З Риги повідомляють, що московські правлячі кола думають оголосити заяву про невтральність у відношенні до Виленщини, колиб Польща заключила з СРСР. ґарантійний пакт.

Зріст опозиції в СРСР.

Льондон, 11. жовтня 1926.

„Дейли Нюз" повідомляє з Гельсінґфорсу, що внутрішнє положення СРСР. стається поважним. Зріст опозиції дається запримітити передовсім на Україні, в Москві і Кронштаді. Важніщі стратеґічні точки обсаджено військом.

Шварцбартіяда.

На шаблях „героїзму". — Затемнювання справи. — Нові свідки. — Процесові облігації. — Деж ми?

Жидівські аґенції, пресові бюра та органи преси на всіх мовах світа визначаються одною великою „прикметою" заплутати справу, перемішати горох з капустою, зробити з чорного біле і навпаки. Таким чином у справі Шварцбарта, у справі, яка несподівано виросла на „національну жидівську справу", йде намагання зовсім затемнити таку болючу сторінку східно-европейської революції, як жидівські погроми. Замісць висвітлити ту трагедію української землі всесторонно й предметово, вистарчив револьверовий „арґумент" маніяка чи найманта, щоби її затерти, звалюючи вину на одну людину, яка сама тільки з великими трудн[щами] вдержувалася на каламутних хвилях революційних розтопів. Поруч з тим, виводячи вбийника на вершини „національного героя", „местника невинних жертв" і т. и., зроблено все можливе, щоби закрити його правдиве обличча, щоби не дійти до джерел його „геройського натхнення". Все перемішано, вдаряючи в струну расової солідарности.

В Парижі слідчий суддя переслухує все нових свідків. З дня на день накопичуються гори все нового матеріялу. Переслухання визначних українських діячів виявило, що всі мотиви вчинку вбийника шиті білими нитками. Підчас переслухання проф. Шульгина, проф. Прокоповича, Безпалка й инших, в часі конфронтації з ними вбийника, Шварцбарт не міг дати ніякої відповіди на конкретні питання. Заганяний в кут, здобувся тільки на один виґук який є такий характеристичний для його народу: „Вони стріляли у Французів!" Очевидно, це викликало загальний несмак.

Бажаючи обезцінити інформації свідків-Українців, оборона Шварцбарта предложила нову серію свідків-Жидів, яким уже жидівська преса робить відповідну рекляму. Між иншим на днях одержав візвання „відомий провідник українського жидівства" В. Темник, „славний історик" д-р Черіковер і „відомий публіцист" д-р Коральнік. Вони ніби то диспонують величезним погромницьким матеріялом.

Очевидно, через таке затемнювання справи процес Шварцбарта, який мав відбутися в жовтні, а опісля в листопаді, не зможе перед січнем 1927 р. прийти на порядок дня.

Жидівські приготування до процесу не обмежуються тільки свідками. Велику ваґу кладеться на здобуття якнайбільших фондів, на втягнення якнайширшої маси в „жидівську національну справу", на заінтересування її долею „національного героя". З тією метою крім дотеперішніх збірок у всіх частинах світа, крім більших пожертв жидівської буржуазії, випущено своєрідні облігації, які розіслано по всіх усюдах. В „судний день", коли то весь жидівський світ, всі визнавці Мойсейового закону, всі поклонники Єгови єднаються в одну громаду, таку облігацію мусів набути кожний Жид. Таким чином в одному дні при відомій расово-віроісповідній солідарности Жидів комітет возвеличування Шварцбарта здобув величезні матеріяльні засоби на... переведення доказу, що український нарід визволювався жидівськими погромами.

Бо така, а не инша є мета звеличників Шварцбарта. А в нас? У нас глухо і мовчазно. Мало хто здає собі справу з того, що в метрополії сучасного світа наші противники, оперті на великі матеріяльні засоби, на всесильність преси, сильні своєю безсоромністю — будуть поневірити весь український нарід як шайку, навантажуючи на нього всякі видумані варварства і звірства. Чи ми здобулися на якусь контракцію? На жаль, як нація ні. Навпаки, наші замітки просто виводять з рівноваги деяких „патріотів", які в пригадці нашої повинности добачують „гльорифікацію Петлюри" і його „політичної лінії..."

Щож на те все говорити? Яку відповідь дати тим, що навіть не вміють пошанувати маєстату неповинної смерти, що не в силі піднестися понад злобу дня? Полемізувати з ними, відпекуватися, справляти хибність їх інсинуацій? А хібаж то на щось придасться? Хіба можна людині дати ншу природу, хіба ляляк може переміниться в соловія?

Даремний труд. Нам приходиться хіба покористуватися парафразою важенних, кровю серця писаних слів Куліша: „Люде, без пуття, без чести і поваги"...

Щож торкається нас, то — маючи на увазі всю українську націю, без огляду на кордони і партії, ми не перестанемо обороняти національної справи всюди там, де вона є загрожена.

Концерт Наддніпрянського Хору.

Виступ бандуриста Данила Щербини.

Львів, 12. жовтня 1926.

Вчорашній, третій з черги концерт Українського Наддніпрянського Хору у Львові під управою п. Петра Євсевського пройшов знову з великим успіхом. Програма його в порівнанні з обома першими концертами майже зовсім нова, одначе, як і на попередніх концертах, поважна, солідна. Публика знову заповнила майже повнистю салю Лисенка і не щадила горячих оплесків та признання як виконавцям, так диріґентові. Приємною новиною на цьому концерті був виступ відомого бандуриста Данила Щербини, що проспівав цілу низку сумних і веселих пісень в супроводі бандури. Шан. бандуриста витала публика ентузіястично і не хотіла з ним ніяк розстатися.

Сьогодня останній концерт Українського Наддніпрянського Хору у Львові.

Біржа.

Гроші.

На офіціяльній біржі долари по 9·08. В приватних оборотах на протязі дня долар вагався між 9·07 і 9·09 при постійному попиті. Девізи давали по 9·05. Канадійський долар 9·02—9·04.

Збіжа.

Збільшена подача жита при оживленім заінтересуванні для військових достав. В инших артикулах подача дорівнює попитові при незмінених цінах. Гречку хвилево радо купували на експорт. Оферують червону і білу конюшину при слабому заінтересуванні. Пшениця двірська 44·25—45·25, пшениця краєва селянська 41·75—42·75, жито галицьке 32—33, ячмінь галицький броварний 30—31, ячмінь галицький 27·50—28, ячмінь пастівний 25·00—26·00, овес галицький 26·75—27·75, кукурудза румунська 29—30, бараболі промислові 5·50—6·25, фасоля біла 38—40, фасоля кольорова 30—32, фасоля краєва 36—38, горох пів-Вікторія 66—72, горох полевий 40—44, бобик 31—33, вика 34—36, сіно солодке краєве прасоване 7·00, солома прасована 4·00, гречка 29·00—30·00, льон 58—62, ріпак озимий 62—64, отруби житні нетто без мішка 16·25—16·50, крупи гречані 63—65, крупи ячмінні 45—49, пенцак 47·50—48, конюшина червона краєва натур. 315—360, мак синій 145—155, мішки ютові 1·70, мішки уживані, добрі за штуку зол. 1·80.

Три бльоки.

Львів, 12. жовтня 1926.

Останні тижні принесли нам нове угрупування сил в Европі. Нові кличі й нові надії, звязувані з Лігою Націй, розприслися вже давно. Ця ідейна міжнародня установа є вже тільки тереном теоретичних змагань поодиноких бльоків держав. Ліга Народів менше координує сили державних народів, а більше намагається усувати все наростаючу протилежність їх інтересів. Цікаво, що з моментом зросту „універсальности" Ліги Націй зарисувався наглядний розподіл сил на европейському континенті. Практичні міждержавні відносини управильняються здебільшого поза порогами Ліги Націй, прийомами старої дипльоматії, творенням союзів і бльоків держав з менш більш однородними політичними й господарськими інтересами.

Першою точкою, з якою вяжеться нове угрупування сил в Европі, є Туарі, другою — Ліворно, а третьою Москва.

Туарі — це французько-німецька зближення, яке з кожним днем ціпеніє на твердих основах реальних вимог життя. Промови Пуанкаре, підтверджуючі в загальному погляди Бріяна й Люшера, — з одного боку і промови Штреземана з другого вказують, що це порозуміння докладно продумане й віддавна підготовлюване. Першим наслідком „туарійської таємниці" є підписання в Брукселі 30. вересня ц. р. господарського картелю між німецьким, французьким і бельгійсько-люксембурським залізним промислом. Таким чином нове порозуміння двох недавніх противників сковується залізним обручем. На сторожі французько-німецького порозуміння стоїть тяжкий промисл, а він уже творить непохитну запоруку цілкости створеного бльоку. Бо в нинішних часах тяжкий залізний промисл диктує політичні заповіди, рішає про війну і мир, змінює або роздавлює громаджені господарські сили. Французько-німецьке порозуміння, назване „туарійською таємницею", скриває в собі скріплення обох будучих союзників.

Очевидно, відповідю на нього є англьо-італійське порозуміння, яке в німецькій пресі має назву „ідилля в Ліворно". Зближенням до Англії з гордістю величається фашистівська Італія. „Ми вже не ізольовані" —пишуть фашистівські органи. „Захиталася змова масонерії й плютократії проти фашизму, бо найбільша могутність землі є з нами і за нами".

Зближення обох периферійних европейських могутностей є далекосяглою подією в укладі повоєнних сил в Европі. Зустріч Чемберлена з Муссолінієм відбулася незвичайно святочно, величаво й декораційно. Про що йшла розмова між представниками обох держав? В першу чергу про поділ впливів на Середземному Морі, про петрифікацію версайського трактату в тих його точках, які мають притримати Німеччину в її розвитковому розгоні і не допустити до її територіяльного, а тим самим і політичного та економічного розросту. Італія лякається, щоби наслідком франко-італійського порозуміння не було прилучення Австрії до Німеччини. Бо тоді границі Німеччини посунулися би до Бренеру, а зві-

Red. czas. „Diło" we Lwowie. Pr. 453/26. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej I Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułów umieszczonych w czasopiśmie „Diło" Nr. 222 (10.898) z dnia 8. października 1926 pod tytułem: „Dwa świty" w ustępach od słów ... do końca artykułu ... koły ... wydumani ... zbrodni z § 65 a) ... wiera zamiona ... dokonaną w dniu 7. października 1926 roku konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 uk. zakaz dal-

szego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił w najbliższym numerze i to bezpłatnie na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów, dnia 8. października 1926 r.

Hawel.

зріму інтерпретацію, віддаючи кождому те, що їм належиться. Але всеж таки найсильніше враження зробила артистка „осоружним" нині Шопеном (Балада g-moll, Вальс і 3 етюди), який вийшов подекуди просто взірцево у стилю, та Лістом (2-рапсодія, Campanella), якого жанр і характер підходить таки найближче до душі артистки.

Це дуже відрадна поява, що поважні фортепянові вечері починають частіше вже появлятися і в инших містах поза Львовом і що вони будять уже й там живий інтерес та проходять з успіхом; тількиж сумно те, що вони цього року так у Львові припізнилися... Країна вже пора, щоб пяністичні сили більшої міри, що опинилися цього року в Галичині, появилися на концертній естраді й у Львові.

Ч. В.

Спомин.

Поматуральний зїзд 1906—1926 р. абітурієнтів акад. гімназії у Львові.

Коли ми злож ли іспит зрілости в 1906 р., рішили зіхатися 1916 р. Одначе війна тому перешкодила. Сього року за ініціятивою товаришів, що перебувають у Львові: о. Василя Лаби, Стефана Ганицького й Семена Магаляса, відбувся наш 20 літній зїзд дня 29. вересня.

Пережили ми дуже милу хвилю. В год. 9 рано стали сходитися товариші до Народнього Дому на III. поверх перед свою клясу (напроти головних сходів). Виталися щиро-сердечно, бо дуже багато нас не бачилося повних 20 літ. Розійшлися юнаками-молодцями з рожевими мріями-надіями, а зійшлися мужами середніх літ, деякі вже й шпаковаті. Сходяться професори, що вчили тому 20 літ в VIII. а і б. — приходить і господар кляси VIII. а, о. д-р Спиридон Кархут і коротка професорська „команда": До кляси. Слухняні ученики входять до колишньої кляси VIII. а, а за ними учительський збір обох відділів, а саме: о. д-р С. Кархут, господар VIII. а і професор латини і греки, о. Л. Лужницький, катехит обох відділів, п. І. Кокоруда, проф. української мови обох відділів, п. В. Білецький, проф. історії VIII. а. проф. д-р І. Копач, проф. психольогії в а і б, п. д-р М. Пачовський, проф. української мови від IV—VII. кл. п. Й. Роздольський, бувший господар І. а кл. і п. И. Янів, проф. математики з нищих гім.кляс.

По відспіванню „Царю Небесний" теперішний директор акад. гімназії радник І. Кокоруда привитав зїзд, підносячи, що ми зіхалися відновити товариські звязки і кріпко постановити собі працювати кождий у своїм фаху, щоб кождий з нас, коли зїдемося за дальших 20 літ, міг спокійно сказати, що зробив своє. Він просив помянути тоді своїх професорів, які може вже перенесуться до вічности. Відтак перечитав, хто перед 20 роками вчив у VIII. а. і б. клясі, прохаючи помершим професорам віддати честь повстанням з місць. Померли дир. Е. Харкевич, проф. д-р Е. Савицький, проф. математики і фізики в VIII. а, П. Огоновський, проф. математ. і фізики в VIII. б., Р. Цеглинський, проф. латини в VIII. б. і господар кляси VIII. б., Ю. Левицький, проф. історії VIII. б. Не явився проф. І. Боберський від німецької мови, бо живе в Канаді, а о. д-р Д. Дорожинський, катехит VIII. а., прислав привітну телеграму.

Відтак забрав голос господар кл. VIII. а. о. д-р С. Кархут і навязуючи до слів, якими працав нас тому 20 літ — цитуючи ріжних латинських авторів, заохочував своїх учеників нічим не зражатися, бо світ не батько, а доля не ненька, чого його ученики досвідчили вже в дотеперішнім житті. Потім став відчитувати катальог, пригадуючи кождому, де сидів. Весело відзивалися голоси „є", а сумно підносилися товариші і професори, віддаючи честь помершим. А померло їх дуже багато — всі на полі боїв.

По прочитанню катальогу промовив о. д-р В. Лаба, дякуючи професорам за їх труд, що понесли коло нашого виховання, труд, що не був даремний, на що професори можуть бути гордими, бо виховали мужів, між якими нема ніякого ренегата.

Після того парами пішли ми всі до церкви Преображення на Службу Божу за померших професорів і учеників, яку відчитав катехит о. кан. Лужницький, а підас Сл. Б, станув до панихиди о. д-р Кархут при співучасти учеників-священиків півали ученики, між якими є добрі співаки, як т. Козак Волод., Вовчук Стефан і инші.

По Службі Божій всі відфотографувалися й удалися на обід до Нар. Гостинниці. — Підчас обіду промовляли: т. д-р Іван Сохацький, що між иншим згадав проф. Боберського з великим пієтизмом, т. Магаляс, що заохочував до вступлення в члени „Просвіти". Д-р М. Пачовський подякував за запросини (хоч учив від IV.—VII кл., при матурі не міг бути, бо виїхав був до Київа) і вказував на велику вагу товариських зїздів. Він заохочував до піддержування Рідної Школи. Милу несподіванку зробив нам о. Лужницький, бо відчитуючи катальог з VIII. кляси, відчитав характеристику кожного ученика, яку до його нотесу при кожнім написав власноручно проф. Іван Боберський тому 20 літ, підчас матури. Характеристика дуже цікава й на загал солідна. Забрав ще голос сідоглавий проф. В. Білецький і вказуючи на нашу історію, заявив, що ми війни не програли, бо від половини XIV. ст. у нас не було змагання до самостійности, а ми богато через цю війну зискали. Він вляв у нас надію, що коли ми, його ученики, дожиємо його віку, то склонимо голову вже в соборній Україні.

Серед сердечно-широї розмови, переплітаної співами, затягнувся зїзд до вечера, а працюючись взаїмно, р.шили ми зіхатися за 5 літ в 25-роковини нашої матури. Зібрано лепти на Рідну Школу, „Просвіту", „Український Город" і інвалідів.

о. З. Ж.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський хор під управою Петра Євсеєнського у складі 30 осіб виступає:

Вівторок 12.X. Львів.
Середа 13.X. Бібрка.
Четвер 14.X. Бібрка.
Пятниця 15.X. Ходорів.
Субота 16.X. Ходорів.
Неділя 17.X. Галич.
Понеділок 18.X. Станиславів.
Вівторок 19.X. Станиславів. 719 4-?

Відозва до всіх співучих Українців городенського повіту! В неділю, дня 17. жовтня 1926 о год. по 4. полудне відбудуться в сали „Народного Дому" в Городенці І. Конституюючі Загальні Збори Музично-драматичного Товариства „Боян" в Городенці, на які запрошуємо всі кращі співучі і драматичні сили городенського повіту. Тогож дня, о г. 7. вечер відбудеся інавгураційна вистава „Бояна" Чорноморці оперета на 3 дії, а опісля Вечерниці з танцями для всіх хорів, дутої орхестри, аматорських кружків і запрошених гостей. Просимо явитись численно. За тимчасовий виділ „Бояна": *Михайло Білик*, голова, д-р *Роман Морозевич*, містоголова, *Клим Багницький*, секретар.

Т-во „Українських Жінок" у Станиславові влаштовує в днях від 17. X. до 24. X. ц. р. „Тиждень Дитини" на ціль захоронки. В програму цього тижня увійдуть 2 діточі вистави для міста й села, вуличні збірки й діточа забава.

Велике віче в Збаражі. В понеділок, дня 18. жовтня 1926 р. відбудеться в Збаражі під голим небом перед домом Т-ва „Україн. Дім" велике віче Українського Національно-Демократичного Обєднання з таким порядком: 1) Відкриття віча, 2 Вибір президії віча, 3) Посольський звіт, 4) Політичний реферат, 5) Політична організація, 6) Економічний реферат, 7) Вибори до громадських рад, 8) Кооперація, 9) Реферат про шкільництво і взагалі освіту, 10) Дискусія, 11) Резолюції, 12) Внесення і питання. Реферувати будуть: Посли з Українського Клюбу з Варшави, делегати зі Львова і делегати з Тернополя. За повітовий Народній Комітет УНДО.: д-р *Андрій Гаврилюк*, о. *Микола Іванчук*, *Іван Ткачук*.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

КОНЦІПІЄНТ пошукує заняття в адвокатській канцелярії. Місце міг би обняти негайно. Зголошення з чемности приймає: Канцелярія д-ра Ріпецького в Сокалі. 712 2—3

АБСОЛЬВЕНТ університету, спосібний, рутинований інструктор прийме лекцію на селі. За успіх ручить. Поважні рекомендації. Зголошення: „Абсольвент" до Адміністрації „Діла". 706 2—2

БАНДАЖІ на найбільші пропуклини. Опаски черевні лічничі для утилих пань. Ґумові панчохи проти жиляків. Косметичні опаски для зреформовання ніг. Штучні ноги і руки для ампутованих і т. п. поручає Бандажист Полячек в Самборі. Цінники даром. 689 4—17

НОВІ НОТИ на фортепян. В. Безкоровайний: 1. „Думка G-moll". 2. „Мала фуга" 3-голосова. 708 2—3

ПРИЙМУ на станцію 1—2 панночки. Окремий покій Коблянська Висписького 34. 718 2—2

ЗАМІНЯЮ парохію хочаб і за гіршу з 1—2 церквами не дальше як 10 кіль. від залізниці. Першенство на долах. Парохія Туринсько дек. Лупків. 721 1—3

ОТСИМ уневажнюється згублену військову книжочку, виставлену через П. К. У. Стрий на імя Осип Бойко річник 1892. 724 1—3

РАМИ до образів, портретів, фотографій, образи святих в рамах і без рам, найдешевше у Михайла Самосія Львів Руська 18. 724 1—2

1 ЗОЛ. 70 СОТ. коштує один ніж з хінського срібла у Мандля Коперника 14 проти кіна Коперник. 681 в) 1—?

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Українське В-во Матвійчука

поручає на шкільний сезон:

а) **Першу книжечку** (Буквар) 2 зол., б) **Другу книжечку** для другої кляси 2·50 зол., в) **Рухому азбуку шкільну українську** 3 зол. польську в пуделку 3·50 зол., г) **Методичний підручник до Першої книжечки** з взорами лекцій 3 зол., ґ) **Діточу азбуку в пуделках** по 60 сот., д) **Історію виховання і навчання** на Україні проф. В. Левицького 3 зол.

Висилаємо понадто всі приписані для шкіл книжки. 726 1—2

М. Матвійчук, Панська ч. 17/III.

Загальні Збори

Кружка УПТ. в Бережанах відбудуться в неділю дня 17. жовтня 1926 о 5. год. пополудні в комнатах Кружка УПТ. Міцкевича 3. зі слідуючим денним порядком: 1) Відкриття Зборів, 2) Відчитання протоколу з послідних Загальних Зборів, 3) Звіт з діяльности: а) секретаря, б) касієра, в) Контрольної Комісії, 4) Уділення абсолюторії уступаючій Старшині, 5) Вибір нової Старшини, 6) Вибір делегатів на Загальний Зїзд Товариства, 7) Внески й запити. Якщо би о 5. год. не явилося припис не число членів, то в 6. год. того самого дня і в тій самій домівці відбудуться Загальні Збори без огляду на число членів. За Старшину: д-р *Володимир Бемко*, голова. *Петро Буда* за секретаря
722 1—2

Подяка.

Отсим складаю щиру подяку Вп. д-рові Титові Бурачинському, операторові у Львові, за вратовання мені життя вміло переведеною операцією і за лікарську опіку в часі мойого побуту в санаторії у Львові, а Вп. д-рові В. Банахові, д-рові Целевичеві, д-рові Всвюрському і д-рові Бартові, лікарам в Камінці струм. за першу поміч і асисту при операції.

Д-р Лев Хоминський,
адвокат в Камінці струм.

ОГОЛОШЕННЯ.

Повідомляємо, що з днем 15 жовтня ц. р. **обнижуємо** процентову стопу від вкладок до обороту зі забезпеченням валюти на

8 прц. (8 від ста)

з піврічною капіталізацією.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий"
709 **у Львові, Ринок ч. 10. І. п.** 2—

МАҐАЗИН І РОБІТНЯ ФУТЕР

Ф. Й. Любельські

Львів Рутовського 5. Тел. 48-76 поручає всілякого рода **ШКІРИ, ФУТРА** мужеські, жіночі і т. п. перерібки виконує після найновіших фасонів. 580 4-10

Домовий лікар

Катари, запалення, недуги горла і віддихових органів, радикально лічить

ЦУКОРОК-„GLAZIAL"

хто раз спробує, стає сталим відборцем. — ЖАДАЙТЕ ВСЮДА!

Одинокий фабрикант
ЯКІВ ПОСАМЕНТ, БЕЛЬСЬКО.
Заступництво Маркус Фінкельштайн,
703 Львів, Льва Сапіги 83/II. 2—4

ОПОВІЩЕННЯ.

Ректорат Української Господарської Академії повідомляє, що речинець для подачі прохань про прийом в студенти Академії на всі три факультети продовжений до 1-го листопада ц. р. (Чехословакія, Подєбради, Українська Господарська Академія). 723 1—1

На днях вийде річник III.

„ЛЬВІВСЬКИЙ АДРЕСНИК"

(Львівський-Скоровідз-Адресовий)

Цей річник буде обіймати:

у ВСТУПІ

Календар на рік 1927. хроніку м. Львова, як також славних памяток старини, спис Урядів, що мають осідок у Львові, спис вулиць і площ.

у ВІДДІЛІ I:

Загальний і подрібний шематизм державний, комунальний, державних і приватно-громадських інституцій.

у ВІДДІЛІ II:

Адресник будівничих і рукоділа як також інформатор торговлі і промислу та вільних фахів.

у ВІДДІЛІ III:

Оголошення Торговлі і родинного промислу та пляни міських театрів.

у ВІДДІЛІ IV.

Загальний і подрібний спис мешканців кор. стол. міста Львова і околичних громад, як також змін, що зайшли підчас друку.

у ВІДДІЛІ V:

Провідник літинск.

у ВІДДІЛІ VI:

Провідник до подорожі.

у ВІДДІЛІ VII:

Адресник протоколованих фірм.

Цілість буде обіймати більше як 150.000 адрес та більше як 1500 сторін друку.

Передплата за пр мірник 30 зол.

Проспекти висилає редакція інтересантам, почтою, негайно.

Поручення і готівку надсилати до редакції. Конто П. К. О. Варшава 148.153.

„Львівського Адресника"
(Львівський Скоровідз Адресовий)
Львів, Жовківська 123.

Вже вийшло 1-ше число **„Українського Мистецтва"**

одинокого місячника української плястики.

Квартальна передплата (до кінця 1926 р.) **8 зол.** для закордону **1 ам. долар**
Поодиноке число **3 золоті.**

Оказові числа висилається відворотною почтою, за надісланням 3 зол.

„Українське Мистецтво", Львів, Ринок ч. 10. 1—2

ROK ZAŁ. 1890.

704 2—3

ХТО?

має намір набути найліпші а заразом найдешевші музичні інструменти, нехай звернеться до найбільшої і найстаршої фірми

Адольфа Боденштайна, Львів, вул. Леґіонів 37.

яка поручає свій богато заосмотрений склад по найдешевших цінах.

За редакцію відповідає **Василь Мудрий**. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів Ринок ч. 10.

кня у Львові ще одна польська станиця, і саме „Дім студентів ветеринарної медицини". В неділю 10. ц. м. відбулося посвячення фундаментів цього дому, що будується на склоні улиць Зеленої і Штальмаха. Площу під будову дому дарувала громада міста Львова, кредити на будову дав Банк Господарства Краєвого і Комітет розбудови міста. Великанський „Дім техніків" дасть приміщення майже тисячі техників. „Дім студентів ветеринарної медицини" обчислений на 150 студентів.

— **Оригінальний твір з 110 томів.** Президент Куліндж дістав у дарунку превелику книгу, яка має 110 томів, але з якої не потребує читати ні одного тому. Є це адреса від польського народу до американського, з нагоди 150-ліття самостійности Злучених Держав, складена з 5 міліонів (!) підписів. Окрема делегація виїхала з Варшави до Вашингтону, щоби передати цей дарунок. У той час, коли Муссоліні заборонив часописам друкувати більше як 6 сторінок, щоби щадити папір, польська республіка може позволити собі на 110 томів, яких ніхто, ніколи в ніякій бібліотеці певне не відчинить.

— **Епідемії довкола Львова.** Стверджено, що брюшний тиф поширений у Яричові старім, Гаях, Голоску, Рясній польській, Вульці гамулицькій, Замарстинові, Зубрі, Знесінні, Клепарові; червінка в Кульпаркові, Зарудцях, Замарстинові, Красові, Поляні, Знесінню; краснуха в Годовицях, Яричові новім, Клепарові, Нагорянах, Поляні, Пустомитах, Замарстинові, Грибовичах, Конопниці, Стронятині, Зашкові, Знесінні, Голоску вел., Любані, Маличковицях, Левандівці; крім цього в Глуховичах, Зимній Воді та Чижикові ще й инші недуги, перед якими слід берегтись, не купуючи харчевих продуктів від тамошного населення. Молока з тих сіл можна вживати тільки переварeного.

— **Львівська буденщина.** Один львівський бандит Вол. Бобеляк може, коли є на підпитку, голими руками побити в шинку трьох поліцаїв і поранити їх власними штиками. — Служницю Біганську, яка задушила своє немовля і сховала в комині, суд присяжних звільнив 12 голосами від вини й кари. — Львівські цегольні були сховищем для злодіїв і вломників; кільканацять представників темної професії перехопила там поліція. — Решта хроніки така сама: двох мущин хотіло вмерти; авто переїхало комусь ногу; чиясь жінка і чийсь синок утікли з хати і досі не вернулись; кількох людей порізалось. Виїмком є хіба факт, що якась панночка найшла на вул. Домагаличів шнур правдивих перел і не сховала їх собі, а шукає голосно власника.

— **На що і за що стягають шкіру!** У селі Витвиця повіту Долина, громадський уряд при помочі поліції стягав біля церкви (!) з місцевого населення датки на „Лігу оборони повітшней паньства". Коли студент Іван Витвицький, який там був принагідно, пояснив селянам, що ці датки не є ніякою примусовою даниною, а складаються тільки з патріотичних польських мотивів, староство в Долині засудило його на 5 днів арешту або 50 зол. гривни за „przekroczenie popełnione przez publiczne namawianie zebranej ludności koło cerkwi w Witwicy, by nie składała dobrowolne datki na rzecz L.O.P.P." Ясно, що коли наші селяне мають складати свою кервавицю добровільно на таку ціль, то до цього не треба поліції. А коли хто їм роз'яснить, що вони не мусять складати грошей, то це „przekroczenie..."

— **Молодечий розпорядок.** Міністерські урядовці у Варшаві, як це ствердив новий міністр внутріш. справ ґен. Славой-Складковський, не є дуже точні, бо деякі спізняються. Тому він видав розпорядок, щоби всі урядовці його департаменту приходили до бюра весь тиждень за 15 хвилин раніше. Але який розпорядок у силі перевірити, чи невдоволені урядовці не відібють собі цих 15 хвилин стократно підчас своєї праці? Адже відомо, що в бюрах варшавських міністерств панує старе царське dolce far niente, з часем, куренням, гутіркою.

— **Зі Станиславівщини.** У Дитятичах на громадській площі засипало в ямі молоду дівчину, Якубовську, яка копала глину для ліплення хати. — Від господаря Івата Бужика з Гегорова два ошуканці вимантили 16 долярів, кажучи, що є чудесними лікарями, які втікли з Росії. — На фільварку в Угринові парова молотілка відорвала обі ноги селянці Павлюк. — Між Татаровом і Микуличином два бандити напали на якогось перемиського прогульковця і під загрозою револьверів очистили його з 145 зол. і всіх документів.

— **Катастрофи.** У копальнях вугілля в Дурбан (Капляндія, півд. Африка) наслідком вибуху газів згинуло 4-ох білих шахтарів і 116 місцевих. — Перед пристанею Люгано зударився пароплав „Париж" з вантажним судном; 10 осіб потонуло. — У Бориславі загорівся міст на ріці Тисьменці від сірника; пожежу впору загасили. — Між Амієн і Бульонь зударились у тунелі два поїзди; 10 осіб ранених.

— **У память творця „Дон-Кіхота".** День 8-го ц. м. у роковини народин Сервантеса, вся Еспанія вперше святкувала, як національне свято. В усіх школах і університетах виголошено відчити про значіння „Дон-Кіхота", його провідну ідею і потребу поширення цієї книжки. На вулицях роздавали безплатно брошури, державне видавництво в ширило тисячі примірників „Дон-Кіхота" між населення, а книгарні продавали цю книжку по зниженій ціні. Варта при цій нагоді згадати, що саме в нас вийшла недавно двотомова перерібка „Дон-Кіхота" для молоді, накладом рухливого видавця М. Таранька а в переkладі А. Лотоцького.

— **Для більярдистів** буде цікаво довідатись, як грають найкращі европейські мистці в більярді, Конті і Дербіє, що почивають 15-го у Відні приводні змагання. Грають до 3000 пунктів. Пересічно кожний робить з них від удару від 120—170 карамболів; у серії приблизно 450 карамболів.

— **Що вільно ще нині деяким королям...** З Іоганесбургу приходить звістка, яка може наповнити заздрістю неодного европейського короля. Африканський король Зулюсів святкував 40-ковий раз свій шлюб. Сам наслідник англійського престола прислав „молодому" чудове весільне вбрання. „Молода" походить теж з королівського роду, хоча й дикунів. Її батько є головою християнської громади Зулюсів. Шлюб відбувся у християнській церкві з повною парадою в присутности англійських військових, які в своїх скромних мундурах різко відбивали на тлі рядів сорокатих і пірнатих Зулюсів. З усього свята важко нам зрозуміти одно: як годить своє сорокове подружжа зулюський король з християнською церквою і зі своїм іменем: Соломон.

— **За ринець у Чехословаччині!** За взором Відня, Будапешту й Берліна твориться тепер подібний звіринець у Празі. Чеський звіринець, що міститься на передмісті Праги (т. зв. Трон) — це гарний, великий парк з численними деревами, кущами, малими озерами й водопадами. Є в ньому вже поважне число всяких екзотичних звірят, а в найближчому часі мають закупити до нього ще кілька сот ріжних диких звірят, малп, птахів, риб, гадюк і т. д. Чехи стараються зробити свій звіринець не меншим і не біднішим від звіринців німецьких. А коли дочекаємося ми звіринця в нашій столиці, в Києві?

— **Адольф Боденштайн,** бувший довголітний дириґент військової орхестри 30 п. п. основник і управитель орхестри дому сиріт у Львові відкрив по звільненню з війська, склеп з музичними інструментами ще в 1890 р., і цього місяця обходить 35-ліття його істнування. Завдяки небуденним фаховим кваліфікаціям, зєднала собі його фірма загальне признання у Публики та у властей, чого доказом є, що Львівський суд апеляційний покликав його на становисько заприсяженого судового знавця. Фірма п. Боденштайна тішиться у Публики величезною повагою.

— **Світова хроніка.** До Варшави приїхав визначний французький письменник Жорж Дюгамель у звязку з діяльністю Комітету для охорони політичних вязнів. — Біля Одеси вибух вулькан, який у лаві викидає буцім-то великий процент золота. — Атенський уряд потягне до відповідальности бувшого диктатора Пангальоса, який при помочі свого міністра фінансів поширював звістки, щоби грати на біржі, на якій заробив 6 міл. драхм. — Помер у 71-ім р. життя відомий австрійський психіятр, д-р Крепелін, автор 4-томового твору про психіятрію.

Дописи.

Теребовля. (*Славне минуле Теребовельщини перед світовою війною. — Сумна дійсність. — Перші признаки кращого майбутнього.*) Колись, перед війною, славилась Теребовля кипучим життям у численних українських товариствах. Читальня „Просвіти", „Сільський Господар", каса „Поміч", Українська Бурса, „Сокіл" і „Пласт" проявляли значну активність. Славнозвісний теребовельський читальняний хор під проводом о. Е. Турули, незрівнаного дириґента й композитора, що був душею всього українського культурного й мистецького життя в Теребовлі, як також читальняна дута орхестра під проводом вельми заслуженого громадянина, Івана Козака (який за два роки буде святкувати 25-літній ювилей своєї праці як провідник читальняної орхестри в Т.) привабловали цілу околицю на теребовельські концерти й фестини. Гімназійна молодь, головно питомці „Української Бурси", згуртовані в „Пласті" під проводом свойого катехита о. Е. Турули, — улаштовували річно концерти в честь Шашкевича й Шевченка, а також амат. вистави в Теребовлі й по селах. В кожному селі була читальня „Просвіти", кооператива, „Сокіл або „Січ". Взагалі Теребовельщина належала до найрухливіших повітів галицької України. — Воєнне лихоліття розгромило всі українські товариства. Одначе з 1921 року починається відновa українського життя в Теребовельщині. Заходом молоді відреставровано читальню в Теребовлі та повідновлювано де лише було можна читальні.

Передвоєнну працю о. Турули продовжав дальше катехит о. Е. Цегельський, що влаштував 1921 р. перші поважні концерти в честь Т. Шевченка й І. Франка. Він опікувався також нечисленною українською молодю в місцевій польській гімназії і був настоятелем „Української Бурси". Одначе — на жаль — о. Цегельський відійшов скоро до Янова й українська гімн. молодь втратила свойого горячого оборонця, бурса свойого батька-настоятеля, а Теребовля — свойого дириґента. — Університетська молодь виснажилася в тяжкій боротьбі за український університет та через бойкоти і всякі роздори, що були вислідом унів. боротьби, занедбала працю по читальнях. І так теребовельський хор, слава й гордість передвоєнної Т., тепер не істнує. Цього року не відбувся ані концерт у честь Шевченка, ані концерт у честь Франка. А чому? Бо на місце о. Турули й о. Цегельського маємо „геніяльного дириґента", який на всім найкраще розуміється, але сам не робить того, що треба, й иншим не дає працювати. Проф. Павло Чайківський говорив богато, як має виглядати европейський концерт, але сам не причинився нічим до його влаштування, а до того так загвоздив усі українські товариства, що ніодна активна одиниця не може в них працювати. Лише в „Повіт. Союзі Кооператив" (недавно заснованім) його праця дала позитивні наслідки. Він є головою і „Союзу Кооператив" і каси „Поміч" і кружка У. П. Т. і „Української Захоронки" та членом виділу читальні і бурси, тому не диво, що не може й не в силі всюди працювати. Він-же й причинився найбільше до закриття Української Бурси в Т., яка перед війною виховала ціле покоління ідейної молоді, а минулого року ледви животіла через безмірну байдужість її виділу. Одначе при відповідній активности виділу та при помочі всього українського громадянства повіту можна було й конче треба було вдержати Бурсу за всяку ціну, а з часом розширити та поставити її на передвоєнну висоту. Одначе на думку проф. Ч. „бурса не виплачується!". Щоби бурси „виплачувалися", установив теперішній виділ такі високі оплати (двічі чи тричі більші, як по приватних кватирах), що ніхто не був у силі платити цього — і в результаті бурса стоїть пусткою. І тому деякі незаможні учні муситимуть перервати науку, оскільки такий стан довше потреває. Гімн. молодь дістала в особі о. катехита Весоловського (який поступає цілком инакше, як о. Турула й о. Цегельський) замісць оборонця та опікуна — зовсім... байдужу, а навіть неприхильну до молоді людину. Він дає навіть поправки з релігії (!), називає учнів послідними словами, гамбить і т. д. Сам нічого не працює над молодю і взагалі нічим не цікавиться. Одначе є в Т. і дещо радісного що дає надію на краще майбутнє. В червні 1925 р. заснувалася філія „Союзу Українок", яка рухається найбільше з усіх теребовельських товариств. Філія веде фактично Українську захоронку, улаштувала 2 великі фестини, що дали великий дохід, курс крою й шиття, (минулої зими) а тепер веде інтензивну працю над організацією українського жіноцтва. Жаль тільки, що досі занедбувано культ.-освітну працю між жіноцтвом міста й сіл. Досі не було ні одного відчиту в „Союзі Українок" на жіночі теми, хоч є відповідні сили в Т. Секція відчитова при „С. У." — це пекуча справа, яка домагається негайного полагодження. Недавно відновилася читальняна дута орхестра під умілим проводом І. Козака, яка вже виступає на концертах і фестинах у місті й повіті та виконує незвичайно велику працю, притягаючи широкі маси до читалень. „Повітовий Союз Кооператив" завдяки невсипущій діяльности коопер. організатора пром. Мацькевича обхопив цілий повіт та вкрив його густою сіткою кооператив. Д-р С. Мішко їздить одинокий що-неділі і свята по селах та урухомлює читальні своїм горячим словом. Вся просвітно-організаційна праця в повіті лежить майже виключно на його плечах. — В повіті істнує дві українські політичні партії: УНДО й радикальна партія, які одначе живуть зі собою у згоді та паралізують роботу всяких „бриліянтів". Накінець і теребовельське студентство, роздвоєне бойкотами та роздорами, приступило до організації. На початку ферій заложено „Секцію Молоді" при читальні „Просвіти", яка згуртувала 30 членів зі студіюючої молоді та намітила широкий плян праці. Одначе його з ріжних причин не переведено в цілости в життя. Амат. вистава, тричі організована, не дійшла до кінця тільки через байдужість нашої молоді. — Концерт І. Франка, який зачав підготовляти молодий, але здібний та енергійний дириґент В. Губіцький, розбився так само, як амат. вистава, цим разом через неприхильне становище ріжних чинників. Натомісць справа бібліотеки (яка мала 100 книжок) стояла доволі гарно, бо за два місяці прочитано около 500 книжок. Крім цього відбулися святочні сходини в честь Франка, Шевченка, і літер. вечір П. Тичини і відчити про Лесю Українку, найновішу українську поезію, про У. С. Стрільців, про Петлюру, про сучасну Українську Державу, про туберкульозу, про гігієну, про завітику і про спорт — разом 12 відчитів. На відчитах було пересічно до 30 членів; велися оживлені, пристрасні дискусії, які тривали нераз і по кілька годин. На майбутнє, коли зникнуть особисті терття і замісць крайно шкідливого, вибуялого індивідуалізму й байдужности, прийде товариська співпраця, карність, активність і толеранція, тоді Секція Молоді", згуртувавши коло себе всю свідому своїх завдань студентську та міщанську молодь, — здобуде належний собі вплив і голос в українському життю в Теребовлі і до всіх українських товариств внесе свіжу, здорову атмосферу активности та поведе їх новими шляхами з сильною вірою в краще завтра. Найгорячішим бажанням автора цеї дописі є те, щоб ще до кінця цього року появився другий допис з Теребовлі, з якого читачі „Діла" довідалися би, що в Теребовлі відбувся концерт І. Франка, реактивовано українську Бурсу, засновано „Пласт", хор та амат. гурток серед молоді.

Літописець.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

Союз Українських Адвокатів

Дня 9. ц. м. в льокалі С. У. А. Руська ч. 20/І. відбулися сходини адвокатів членів С. У. А. золочівської, львівської, стрийської і самбірської делеґатур. Членів приїхало дуже мало, за це на нараді розвинулася дуже жива дискусія, в якій порушено всі справи, що торкаються сучасної української адвокатури. Між иншим піднесено справу правничого часопису у. ухвалено візвати ще раз усіх товаришів, щоби негайно зложили одноразово 5 долярів на видавничий фонд часопису. Досі зібрана сума не вистарчає на забезпечення видавництва. Між иншим порушено також дуже прикру справу фейлєтону в „Новому Часі" п. з. „Патріот адвокат", з дня 4. жовтня ц. р. ч. 70 і ухвалено звернутися до Виділу С. У. А., щоби ту справу негайно і рішуче старався вияснити та перевірити. Наради тягнулися від години 4-ої до год. пів до 10-ої вечером. Предсідником сходин був адвокат д-р Гуркевич з Самбора, секретарював адвокат д-р Ілля Саламаха з Підкаменя.

З музичного руху.

Концерт В. Божейківної в Перемишлі.

Дня 5. жовтня відбувся в Перемишлі фортепяновий концерт відомої піяністки п. Володимири Божейківної, заанґажованої цього року як учительської сили в Музичних Інститутах у Львові й Перемишлі. Концерт, не зважаючи на трохи невідповідну салю і зовсім не „концертовий" фортепян, пройшов з великим моральним успіхом, а доволі численно зібрана наша й чужа публика від початку до кінця з великим інтересом, де дали й захопленням вислухала всіх точок багатої програми та горячо приймала артистку оплесками й китицями цвітів, змушуючи до надддатків.

На чоло програми висувалися такі два класичні, хоча зовсім відмінні характером твори, як Бетовенівська „Waldstein-Sonate" та Шуманівські симфонічні „Етюди", що у виконанні піяністки були на належній їм висоті. Також у викладі менших творів старших і новіших романтиків (Брамс: Рапсодія [illegible]) [illegible] начала [illegible] інтеліґентну і [illegible]

сіль вже недалеко до „mare nostro", — до Середземного Моря.

Протиставлячись поширенню Німеччини, Італія постійно думає про свою власну експанзію. „Італія — пише офіційна „Джорнале д'Італія" — є глибоко-сутньою, мирною країною. Одначе для Італії „мир" означує працю для все сильніше зростаючого населення, означує експанзію і то експанзію найріжнороднішого покрою і значіння. Англія признає цю безумовну конечність талії"...

Англія признає, а Франція не лише не признає, але й протиставиться активно намаганням Італії поширитися в Африці й Малій Азії. Що більше! Англія навіть штовхає Італію на експанзивні спроби в Малій Азії, настренчуючи її та її „посестру" Грецію на війну з Туреччиною, яка є в тісному порозумінні з Рад. Союзом.

Одночасно Італія розпочала живу акцію на Балкані за приєднанням союзників. Після румунсько-італійського союзу, який є асекураційним раменем Італії в сторону Балкану й еспансько-італійського зближення, що є таким же раменем в сторону Пиринеїв, — відбуваються залицяння Італії до Югославії і Болгарії. Наскільки остання радо йде під команду Італії, про що свідчать відвідини Риму болгарським міністром закорд. справ Буровим, настільки друга не знає, на котру ногу ступити з огляду на публичну опінію, яка — головно серед Хорватів і Словінців — є звернена фронтом проти Італії.

Англія, втрачаючи свою гегемонію в Европі, виконувану досі через порозуміння з Францією і вплив на Німеччину, намагається відзискати її союзом з Італією, одночасно там шукаючи непритупленого вістря проти свого смертельного ворога — Рад. Союзу.

Осторонь цих двох бльоків (франко-німецького й англьо-італійського) стоїть Рад. Союз, який є бльоком сам про себе. Невпинна дипльоматична рухливість і зручність Чичеріна постійно виводить Рад. Союз з майстерних сітей окруження. І тепер, коли здавалося, що Англія вже осягнула свою мету, що вона ось-ось окружить Рад. Союз, радянська дипльоматія не лише ухилилася від окруження, але й розпочала подвосну офензиву. Радянсько-литовський пакт, порозуміння з маленькою державою є ударом проти всіх, що в останніх часах — так чи инакше — заангажувалися в антирадянському фронті. Цим пактом перш усього розвалено балтійський ланцюх, розділюючи Литвою Польщу від балтійських держав і примушуючи останні — в ближчій або дальшій будуччині — піти слідами Литви. Таким чином поцілено Англію в найболючіше місце. Одночасно радянська дипльоматія, підтверджуючи литовсько-радянську умову з р. 1920, знову поставила в площині сумнівів приналежність Вильна до Польщі. Цей крок є теж звернений проти Ліги Націй, яка в р. 1923 признала Виленщину Польщі. Вкінці радянсько литовський пакт є звернений і проти Німеччини, якій вирвано патронат над Литвою. Шлях, що веде із Зах. Европи взагалі, а з Німеччини зокрема на Схід — і навпаки, сьогодні є в посіданні Рад. Союзу, а не Німеччини. Тут розвіваються англійські пляни про погодження Німеччини з Польщею через виміну Данціга за Кляйпеду, чи через федерацію Литви з Польщею за Поморя.

Поруч з тим радянська дипльоматія розпочала живу діяльність в Льондоні (Красін) і в Парижі (Раковський), видвигаючи нові проекти про регуляцію боргів.

Зарисовані три бльоки великих держав ставлять у незвичайно важке становище менші держави, а в першу чергу Польщу. Нагле перегрупування сил в Европі як грім з ясного неба впало на Польщу, ізолюючи її на цілій лінії. Від Франції ділить її ціла низка неполаднаних справ з Німеччиною і невмируща квестія „регуляції границь" між Німеччиною і Польщею; від Радянського Союзу відділило її на якийсь час відкинення пропонованого пакту про неагресію, далі питання українське й білоруське й окруження не лише зі сходу, але й північного заходу через радянсько-литовський пакт. Вкінці зближення до Англії, яке все ще є актуальне, тратить свою життєву силу через розрив балтійського ланцюга.

Ясно, що радянсько-литовський пакт найбільший відгомін і то відгомін понурий мусів викликати в Польщі, змінюючи недавні бундючні настрої на безплянову пошуканку порятунку або на безсилу резигнацію.

На повороті?

Димісія ген. Зекта. — Закулісові причини і чужі здогади. — Військо і політика.

Найвищий голова німецької армії ген. Зект заявив про свою димісію. Цей факт, на перший погляд не незвичайний, окутаний цілою низкою таємних мотивів, з яких тільки частина продирається на шпальти обережної німецької преси. Друга половина це здогади і то здогади досить трівожні самих Німців і Французів. З рішенням Зекта вяжеться подія, про яку недавно писала преса: що один з Гогенцолернів, син кронпринца, вступив до німецької армії. У потсдамськім регіменті молодий принц не вдоволився ролею звичайного офіцира, а забажав відгравати ролю як кандидат на найвищі становища в найблищій майбутности. Крім цього виявилося, що вступ молодого Гогенцолерна до війська був наслідком ріжних позакулісових впливів, які не були відомі ні голові армії, ні міністрові військових справ д-р Геслерові. Преса була краще поінформована про деякі тайни цих впливів, ніж вони. Та безпосереднім товчком димісії ген. Зекта було те, що принц дозволив собі вмішуватись у маневри, хоча офіцирам бувшої цісарської армії участь у маневрах була заборонена. Голова армії попав у преглупе становище і вибрав з нього єдиний вихід — димісію.

Одночасно німецька права преса натякає на звязок цієї димісії з новим курсом політики Штреземана — порозумінням з Францією, з яким провідник німецької армії не в силі солідаризуватись. Французька преса („Матен") заявляє попросту, що недавна димісія міністра внутрішніх справ Северінга є безпосередно звязана з димісією Зекта, себто причиною цих обох димісій є теперішній франкофільський курс німецької політики. Коли ще додати до цього намір Вільгельма переселитись до Німеччини — картина виглядає, немов би повна.

Не маючи змоги знати всіх правдивих фактів, які лишаться тайною керманичів німецької політики, можна бути певним, що Зект хотів заманіфестувати проти політичних впливів в армії і проти нарушення авторитету голови армії. Одночасно ця демонстрація є доказом, що в самім німецькім уряді ведеться дуже сильна боротьба за новий дух у політиці. Відмежувати впливи політики від армії не так легко, — чого доказом хоча би події польської політики. А ще важше німецькому урядові і президентові республики Гінденбургові заявитись рішуче проти якоінебудь участи Гогенцолернів у державнім житті і проти якогонебудь непорозуміння з Францією. Тому треба було погодитись з димісією одної популярної особи, якою був Зект. Німецька республиканська преса висловлює надію, що його наслідник генерал лайтнант Гає стоятиме рішучіше за республикою як його попередник і не „виявить слабости для монархізму".

Зїзд славянських лікарів у Білгороді.

В днях 19.—22. вересня ц. р. відбувся в столиці Югославії Білгороді зїзд югославянських лікарів, на який запрошено делегатів лікарських товариств і всіх инших славянських народів. Крім численних (більш 200) делегатів югославянських лікарських організацій з усіх кутків Югославії, у зїзді взяли участь такі делегати: від Болгар — доц. д-р Киров, голова Болг. Лікар. Т-ва, д-р Руменов — президент Державної Ради здоровля, д-р Герганов та д-р Геков; від Поляків — проф. Глюзінський, ректор варшав. унів., проф. Карвовський (Познань), проф. Ярош (Вильно), доц. д-р Лапінський (Варшава) та д-р Якимяк (Варшава); від Росіян були делегати лише емігрантських лікарських організацій, а саме: проф. Крилов (Болгарія), проф. Острогорський (Чехія), проф. Редліх (Югославія); делегати російських лікарів з СРСР не могли приїхати і в імени їх надіслав привітальну телеграму зїздові академик Бехтерев з Ленінграду; від Чехів був доц. д-р Ірасек, від Українців — проф. Матюшенко і д-р І. Ортинський.

З українських лікар. організацій одержали запрошення на зїзд „Українське Лікарське Товариство" у Львові і „Спілка українських лікарів у ЧСР.". На жаль, львівське Товариство через техничні та фінансові труднощі не могло післати свого делегата зі Львова, а доручило мандат на заступництво його „Спілці українських лікарів у ЧСР." і таким чином делегати „Спілки" — голова її проф. Б. Матюшенко і секретар д-р І. Ортинський — заступали на зїзді обидва товариства.

Програмові питання зїзду були: 1) Туберкульоза серед славянських народів і 2) Утворення Всеславянського Лікарського Союзу. Перший день зїзду присвячено лише урочистому відкриттю. Голова Югослав. Лікар. Т-ва д-р Івкович, член парляменту і секретар радикальної партії, відкрив зїзд і за повзбучним порядком привитав прибувших делегатів. У тому-ж порядку відповідали на його привітання заступники ріжних лікар. товариств, вітаючи зїзд. В імени Українців говорив проф. Матюшенко, який у своїй промові коротко накреслив сучасний стан і розвиток української медицини та вказав на бажаність взаїмного пізнання лікарів ріжних славянських народів.

Цілий другий день зїзду був занятий рефератами про туберкульозу у Славян та дискусіями з приводу цього. Про туберкульозу на українських землях виголосив реферат у сербській мові проф. Матюшенко, зазначивши велике поширення туберкульози на Україні в наслідок війни, революції, голоду та загальної дезорганізації соціяльного й економічного життя.

Протягом 3. і 4. дня зїзду виголошено реферати про туберкульозу в Югославії, про інтернаціонал практичних лікарів, що заснувався влітку ц. р. в Парижі, до якого приступило вже 23 держави, про соціялізацію медицини та ин. Конґрес ухвалив цілу низку ріжних резолюцій.

У справах організаційних створено Тимчасовий Комітет Всеславянського Лікарського Союзу, який приняв таку ухвалу: „Тимчасовий Комітет Всеслав. Лікар. Союзу на своїм засіданні 20. і 21. вересня 1926 р. в білгородському університеті, після всебічного розгляду та обміркування, приняв отсі рішення: 1) Найпізніше в другій половині грудня ц. р. члени Комітету мають зіхатися до Праги для вироблення проекту статута Союзу. 2) Перший Всесл. Лікар. Конґрес має відбутися у Варшаві в травні 1927 р. Польське Лікарське Т-во має зорганізувати Конґрес і встановити теми його праці. 3) Підписані делегати славян. лікар. організацій, взявши на увагу резолюції, що торкаються заснування Всеслав. Лікар. Союзу, приняті в Дубровнику 1925 р., як і резолюцію чехословацьких лікарів, оголошену д-ром Ірасеком, постановили, що в статуті, який буде вироблений у Празі, повинні бути покладені в основу засади, приняті резолюціями в Дубровнику 1925 р., як також і на зїзді славянських лікарів у 1900 р. в Парижі та в 1911 р. в Софії, а саме: а) що Всеслав. Лікар. Союз має завданням обєднання всіх славянських лікарів у їх професійній, науковій та соціяльній діяльности; б) що Всеслав. Лікар. Союз має разом з иншими культурними славянськими організаціями змагати до віднесення й розвитку всякої ініціятиви, яка має на меті створення культурної та освітньої свободи для всіх славянських народів, яка є єдиною та найбільшою гарантією справжньої єдности славянських народів". Підписали: голова Тимчас. Комітету д-р М. Івкович, секретар д-р М. Зелич, члени: д-р Е. Геков, д-р А. Глюзінський, д-р А. Ірасек, д-р Д. Киров, д-р Д. Матко, д-р Б. Матюшенко, д-р І. Ортинський, д-р С. Острогорський, д-р Б. Якимяк.

У вільному часі поза засіданнями конгресу для учасників його влаштовувано огляди ріжних медичних та инших установ Білгороду, поїздки за місто та урочисті прийняття (Т-вом Югослав. Лікарів, містом Білгородом, Спілкою сербських жінок та инш.). Підчас цих приняття Югославяне виявили таку теплоту, щирість та гостинність, які незрівнано перевищують звичайну в подібних випадках ввічливість та увагу. Українські делегати користувалися не тільки не меншою, а подекуди навіть більшою увагою, ніж инші. Тепла товариська атмосфера, створена Югославянами, значно сприяла спокійному та дружньому ходові праць зїзду та його успіхові.

Не захоплюючись особливим славянофільством (нам, Українцям, що провадимо вікову боротьбу з двома сусідніми славянськими народами, воно цілком „не до лиця"), всеж мусимо признати нашим успіхом на міжнародньому форумі здобуття українськими лікарями рівної з иншими позиції серед лікарів усіх славянських народів. А це нам дав білгородський зїзд. — М.

Збірка на Українських Інвалідів.

З Українського Краєвого Т-ва опіки над інвалідами дістаємо такий комунікат:

Місяць листопад ц. р. призначений на збірку жертв для українських інвалідів. Подання до воєвідства внесено і є надія, що воно будуть позитивно полагоджене бо звичайно досі влада не відмовляла дозволу на таку збірку. Просимо виділи філій УКТОНІ та особи, які дотепер з посвятою займалися збірками на інвалідів, приготовити громадянство до сьогорічної збірки харчів.

Потрібні лісти й повновласти надішлемо негайно по одержанню дозволів. Хоча збирання при помочі ліст обтяжує акцію та збільшує кошти, одначе на це нема ради — це вимога органів влади.

Потреби Товариства великі, поміч інвалідам конечна. В цьому році видано по день 30-го вересня підмоги інвалідам готівкою або матеріялом на одіж чи взуття зол. 18.665, на удержання Дому Українських Інвалідів у Львові зол. 17.799 на купно парцелі під Дім Інвалідів зол 22.000, крім того значні видатки на протези, лічення, адміністрацію і т. д.

Просимо українське громадянство при цій нагоді не відмовити найдрібніших жертв, бо останкам-недобиткам УГА. звернутися нікуди, а й прикрі відголоси невдоволення інвалідів та їх жалі до УКТОНІ й суспільности подиктовані не злобою, а огірченням на свою незавидну долю.

Щоб кожний громадянин міг дати хоч би найменшу лепту, розішлемо чеки нашого Т-ва при помочі часописів і просимо висилати ними грошеві датки.

Громадянство повинно піддержати життя українських інвалідів та вчити своїх дітей, за що вони постраждали.

Українське Краєве Т-во опіки над інвалідами у Львові, вул. Руська 3/II.

НОВИНКИ.

— **Нові вписи до Української Господарської Академії.** З огляду на те, що з причини технічних труднощів оповіщення про нові вписи студентів до Української Господарської Академії на всі три факультети оголошено щойно в початку жовтня, через що не всі бажаючі могли своєчасно подати прохання, речинець подачі прохань відкладений до 1-го листопада ц. р. (Чехословакія, Подєбради, Українська Господарська Академія).

— **З української преси.** З днем 1-го жовтня ц. р. „Комсомолець України", що виходить у Харкові, став щоденною газетою. Новий український радянський щоденник ставить собі за завдання виховувати в ленінському дусі молоде покоління. — В Ужгороді стала виходити нова політична газета п. з. „Русскій Край", що тимчасом появляється тричі на тиждень, а від нового року має стати щоденником. „Р. К." виходить під редакцією Володимира Гомичка й обіцяє бути безпартійною газетою.

— **Ідилічні відносини.** Дня 8-го ц. м. у Струсові зредукований жандарм Теодор Невядомський зранив поважно двома ударами ножа в плече місцевого лікаря д-ра Романа Левицького, на вулиці, напавши на нього несподівано, з окликом: „Маєш на Україну!" Таку звістку присилає нам один з місцевих громадян. Чим не Мексик?

— **Нова польська станиця у Львові.** До великого „Дому техніків", який збудовано біля б. Стрийського цвинтаря в сусідстві школи кадетів, прийде незабаром